Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

15 decembrie 2016*

„Trimitere preliminară — Asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi — Directiva 2000/26/CE — Articolul 4 alineatul (5) — Întreprindere de asigurare — Reprezentant însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire — Puteri suficiente de reprezentare — Chemare în judecată în fața instanțelor”

În cauza C-558/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunal da Relação do Porto (Curtea de Apel Porto, Portugalia), prin decizia din 29 septembrie 2015, primită de Curte la 2 noiembrie 2015, în procedura

Alberto José Vieira de Azevedo,

Maria da Conceição Ferreira da Silva,

Carlos Manuel Ferreira Alves,

Rui Dinis Ferreira Alves,

Vítor José Ferreira Alves

împotriva

CED Portugal Unipessoal Lda,

Instituto de Seguros de Portugal – Fundo de Garantia Automóvel,

cu participarea:

Instituto de Seguros de Portugal – Fundo de Acidentes de Trabalho,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul J.-C. Bonichot (raportor), îndeplinind funcția de președinte de cameră, domnii A. Arabadjiev și S. Rodin, judecători,

avocat general: P. Mengozzi,

grefier: A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

* Limba de procedură: portugheza.

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Instituto de Seguros de Portugal – Fundo de Garantia Automóvel, de G. Ribeiro și de T. Andrade, advogados;

— pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes, de M. Figueiredo și de M. Rebelo, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de P. Costa de Oliveira și de K.-P. Wojcik, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 19 octombrie 2016,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4 alineatele (4), (5) și (8) din Directiva 2000/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 mai 2000 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la asigurarea de răspundere civilă auto și de modificare a Directivelor 73/239/CEE și 88/357/CEE ale Consiliului (a patra directivă privind asigurarea auto) (JO 2000, L 181, p. 65, Ediție specială, 06/vol. 4, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2005/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 (JO 2005, L 149, p. 14, Ediție specială, 06/vol. 7, p. 212, denumită în continuare „Directiva 2000/26”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Alberto José Vieira de Azevedo și doamna Maria da Conceição Ferreira da Silva, precum și domnii Carlos Manuel Ferreira Alves, Rui Dinis Ferreira Alves și Vítor José Ferreira Alves, pe de o parte, și CED Portugal Unipessoal Lda (denumită în continuare „CED”) și Instituto de Seguros de Portugal – Fundo de Garantia Automóvel (Institutul de Asigurări din Portugalia – Fondul de Garantare pentru Autovehicule) (denumit în continuare „Fondul de Garantare pentru Autovehicule”), pe de altă parte, în legătură cu calitatea procesuală pasivă a CED, care reprezintă compania de asigurare a proprietarului vehiculului aflat la originea unui accident rutier în fața instanțelor judecătorești.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Directiva 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi (JO 2009, L 263, p. 11) a codificat cele cinci directive care fuseseră adoptate în scopul de a apropia legislațiile statelor membre referitoare la asigurarea auto obligatorie.

4 Cu toate acestea, întrucât situația de fapt din litigiul principal a survenit în cursul anului 2007, înainte de intrarea în vigoare a Directivei 2009/103, cadrul juridic pertinent rămâne cel constituit în special de Directiva 2000/26.

5 Potrivit considerentului (8) al Directivei 2000/26, legiuitorul Uniunii Europene a intenționat să garanteze părților vătămate în urma unui accident de circulație un tratament comparabil, oricare ar fi locul din Comunitatea Europeană în care s-a produs accidentul.

6 Pe de altă parte, Directiva 2000/26 cuprinde următoarele considerente:

„(10) Aceasta implică acordarea unui drept de acțiune directă părții vătămate contra întreprinderii de asigurare a persoanei responsabile.

(11) O soluție satisfăcătoare ar putea consta în posibilitatea ca partea vătămată în urma unui accident de circulație ce intră sub incidența prezentei directive și produs într-un alt stat decât cel de reședință să își poată opune dreptul la indemnizație, în statul membru de reședință, în fața reprezentantului însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire și desemnat de către întreprinderea de asigurare a persoanei responsabile pentru statul respectiv.

(12) Această soluție permite repararea prejudiciului suferit de partea vătămată în afara statului membru de reședință, în conformitate cu procedurile cu care este familiarizată.

(13) Acest apel la un reprezentant însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire în statul membru în care are reședința partea vătămată nu influențează în niciun fel dreptul material aplicabil fiecărui caz în speță, nici competențele jurisdicționale.

(14) Existența unui drept de acțiune directă al părții vătămate împotriva întreprinderii de asigurare respective este un complement logic al desemnării unor astfel de reprezentanți și, în plus, ameliorează situația juridică a părților vătămate în urma unui accident rutier produs în afara statului lor de reședință.

(15) Pentru acoperirea lacunelor în cauză, se recomandă să se prevadă ca statul membru în care este autorizată întreprinderea de asigurare să-i impună acesteia să desemneze reprezentanți însărcinați cu soluționarea cererilor de despăgubire produse sau stabilite în celelalte state membre, care vor aduna toate informațiile necesare în legătură cu cererile de despăgubire rezultate din acest tip de accidente și vor lua măsurile care se impun pentru soluționarea cererilor de despăgubire, în numele și pe spezele întreprinderii de asigurare, inclusiv plata indemnizației. Acești reprezentanți însărcinați cu soluționarea cererilor de despăgubire trebuie să dispună de prerogative suficiente pentru a reprezenta întreprinderea de asigurări pe lângă persoanele care au suferit un prejudiciu în urma acestor accidente și, de asemenea, pentru reprezentarea întreprinderii de asigurări pe lângă autoritățile naționale – inclusiv în fața jurisdicțiilor, după caz, în măsura în care acest lucru este compatibil cu regulile dreptului internațional privat privind atribuirea competențelor jurisdicționale.

(16) Activitățile reprezentantului însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire nu sunt suficiente pentru a atribui o competență jurisdicțiilor statului membru de reședință al părții vătămate în cazul în care acest lucru nu este prevăzut prin reglementările dreptului internațional privat privind atribuirea competențelor jurisdicționale.

(16a) În conformitate cu articolul 11 alineatul (2) coroborat cu articolul 9 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială [(JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74)], persoanele vătămate pot intenta o acțiune în justiție împotriva asigurătorului răspunderii civile din statul membru pe teritoriul căruia își au reședința.

[…]”

7 Potrivit articolului 1 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2000/26:

„Prezenta directivă are ca obiect stabilirea unor dispoziții individuale aplicabile părților vătămate care au dreptul la indemnizare pentru orice prejudiciu rezultat în urma unor accidente produse într-un stat membru diferit de statul de reședință al părții vătămate și provocate de circulația unor vehicule asigurate într-un stat membru și care staționează în mod obișnuit în acest stat membru.”

8 Articolul 3 din această directivă prevede că fiecare stat membru urmărește ca părțile vătămate menționate la articolul 1 din aceasta, prejudiciate în urma unor accidente în sensul acestei dispoziții, să dispună de un drept de acțiune directă împotriva întreprinderii de asigurare, drept care cuprinde răspunderea civilă a persoanei responsabile.

9 Potrivit articolului 4 din directiva menționată, intitulat „Reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire”:

„(1) Fiecare stat membru adoptă măsurile necesare pentru ca toate întreprinderile de asigurare care acoperă riscurile clasificate în clasa de asigurare 10 de la punctul A din anexa la Directiva 73/239/CEE [a Consiliului din 24 iulie 1973 de coordonare a actelor cu putere de lege și actelor administrative privind inițierea și exercitarea activității de asigurare generală directă (JO 1973, L 228, p. 3, Ediție specială, 06/vol. 1, p. 14)], cu excepția răspunderii civile a transportatorului, să desemneze în fiecare stat membru diferit de cel în care s-a primit autorizația administrativă un reprezentant însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire. Acesta are misiunea de a trata și soluționa cererile de despăgubire rezultate în urma unui accident în cazurile prevăzute la articolul 1. Reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire are reședința sau este stabilit în statul membru în care este desemnat.

[…]

(4) Reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire strânge, cu privire la aceste cereri, toate informațiile necesare în legătură cu soluționarea cererilor de despăgubire și adoptă măsurile necesare pentru a negocia soluționarea cererilor de despăgubire. Obligația de a desemna un reprezentant nu exclude dreptul părții vătămate sau al întreprinderii de asigurare să inițieze proceduri directe împotriva persoanei care a provocat accidentul sau a întreprinderii sale de asigurare.

(5) Reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire dispune de competențe suficiente pentru a reprezenta întreprinderea de asigurare pe lângă părțile vătămate, în cazurile prevăzute la articolul 1 și pentru a satisface integral cererile lor de indemnizare. Acesta trebuie să fie în măsură să analizeze cererea în limba sau limbile oficiale ale statului membru de reședință al părții vătămate.

(6) Statele membre prevăd obligații însoțite de sancțiuni financiare eficiente și sistematice corespunzătoare sau sancțiuni administrative echivalente pentru a se asigura că, în termen de 3 luni începând cu data la care partea vătămată și-a prezentat cererea de indemnizare, fie direct întreprinderii de asigurare a persoanei care a provocat accidentul, fie reprezentantului său însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire:

(a) întreprinderea de asigurare a persoanei care a provocat accidentul sau reprezentantul său însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire se obligă să prezinte o ofertă de indemnizare justificată, în cazul în care responsabilitatea nu este contestată și prejudiciul a fost cuantificat sau

(b) întreprinderea de asigurare căreia i-a fost prezentată cererea de indemnizare sau reprezentantul său însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire se obligă să dea un răspuns justificat la elementele invocate în cerere, în cazul în care responsabilitatea a fost respinsă sau nu a fost stabilită în mod clar sau în care prejudiciul nu a fost pe deplin cuantificat.

Statele membre adoptă dispoziții care să garanteze că, în cazul în care oferta nu a fost prezentată în termen de 3 luni, se percep dobânzi calculate în funcție de valoarea indemnizației oferite de către întreprinderea de asigurare sau acordate de către judecător părții vătămate.

[…]

(8) Desemnarea unui reprezentant responsabil cu soluționarea cererilor de despăgubire nu constituie în sine deschiderea unei sucursale în sensul articolului 1 litera (b) din Directiva 92/49/CEE [a Consiliului din 18 iunie 1992 de coordonare a actelor cu putere de lege și actelor administrative privind asigurarea generală directă și de modificare a Directivelor 73/239/CEE și 88/357/CEE (a treia directivă privind „asigurarea generală”) (JO 1992, L 228, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 2, p. 53)], iar reprezentantul responsabil cu soluționarea cererilor de despăgubire nu este considerat o unitate în sensul articolului 2 litera (c) din Directiva 88/357/CEE [a Consiliului din 22 iunie 1988 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind asigurarea generală directă, de stabilire a dispozițiilor destinate să faciliteze exercitarea efectivă a libertății de a presta servicii și de modificare a Directivei 73/239/CEE (JO 1988, L 172, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 1, p. 197)], nici

[…]

— o unitate în sensul Regulamentului (CE) nr. 44/2001 […]”

Dreptul portughez

10 Directiva 2000/26 a fost transpusă în dreptul portughez prin Decreto-Lei nr. 72-A/2003 – Lei do Seguro Obrigatório (Decretul-lege nr. 72-A/2003 privind asigurarea obligatorie) din 14 aprilie 2003 de modificare, pe de o parte, a Decreto-Lei nr. 522/85 – Seguro Obrigatório de Responsabilidade Civil Automóvel (Decretul-lege nr. 522/85 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto) din 31 decembrie 1985 și, pe de altă parte, a Decreto-Lei nr. 94-B/98 – Regula as condições de acesso e de exercício da actividade seguradora e resseguradora no território da Comunidade Europeia (Decretul-lege nr. 94-B/98 privind condițiile de acces la activitatea de asigurare și condițiile de exercitare a activității de asigurare pe teritoriul Comunității Europene) din 17 aprilie 1998.

11 Potrivit articolului 43 din Decretul-lege nr. 522/85, astfel cum a fost modificat prin Decretul-lege nr. 72-A/2003:

„1. Societățile de asigurări cu sediul social în Portugalia, precum și sucursalele din Portugalia ale societăților de asigurări cu sediul social stabilit în afara teritoriului Comunității Europene, care sunt autorizate să asigure riscuri din categoria «Răspundere civilă pentru vehicule terestre, altele decât răspunderea transportatorului», au libertatea să își aleagă reprezentantul, în fiecare dintre celelalte state membre, însărcinat cu soluționarea, în țara de reședință a victimei, a accidentelor survenite într-un alt stat decât statul de reședință al acesteia («reprezentant însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire»).

2. Reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire, care are obligația să locuiască sau să fie stabilit în statul membru pentru care a fost desemnat, poate acționa în numele uneia sau mai multor societăți de asigurare.

3. Reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire dispune de competențe suficiente pentru a reprezenta societatea de asigurare pe lângă părțile vătămate, în cazurile prevăzute la articolul 1 și pentru a satisface integral cererile lor de indemnizare. Acesta trebuie să fie în măsură să analizeze cererea în limba sau în limbile oficiale ale statului membru de reședință al părții vătămate.

4. Reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire strânge, cu privire la aceste cereri, toate informațiile necesare în legătură cu soluționarea cererilor de despăgubire și ia măsurile necesare pentru a negocia soluționarea acestora.

[…]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

12 La 17 octombrie 2007, pe o autostradă spaniolă, un accident de circulație în care era implicat un vehicul închiriat asigurat în Spania de societatea Helvetia Compañía Suiza, S.A. de Seguros y Reaseguros (denumită în continuare „Helvetia”) a provocat decesul domnului Luis de Sousa Alves și vătămarea corporală a domnului Vieira de Azevedo, ambii resortisanți portughezi.

13 Domnul Vieira de Azevedo, precum și soția și copiii domnului de Sousa Alves au formulat, la Instância Central Cível da Comarca do Porto-Este (Penafiel) [Tribunalul de Mare Instanță al Districtului Porto-Este (Penafiel), Portugalia], acțiuni având ca obiect repararea prejudiciilor suferite. Pârâții chemați în judecată au fost, pe de o parte, CED, reprezentantă a Helvetia în Portugalia, și, pe de altă parte, în subsidiar, Fondul de Garantare pentru Autovehicule.

14 Această instanță, constatând „lipsa calității procesuale pasive” a CED și, în consecință, a Fondului de Garantare pentru Autovehicule, a respins aceste acțiuni.

15 Domnul Vieira de Azevedo, precum și soția și copiii domnului de Sousa Alves au atacat cu apel decizia prin au fost respinse respectivele acțiuni la Tribunal da Relação do Porto (Curtea de Apel Porto, Portugalia). Aceștia susțin că CED, în calitatea sa de reprezentantă a Helvetia în Portugalia, poate fi chemată în judecată în fața instanțelor portugheze pentru a se obține despăgubiri pentru prejudiciile suferite.

16 Instanța de trimitere ridică problema dacă reprezentanții societăților de asigurări care își desfășoară activitatea în străinătate, astfel cum sunt desemnați potrivit articolului 4 din Directiva 2000/26 și care trebuie să dispună de competențele necesare pentru administrarea și pentru soluționarea cererilor de despăgubire, au, în plus, calitate procesuală pasivă pentru a fi chemați în judecată în fața unei instanțe de resortisanți naționali.

17 În aceste condiții, Tribunal da Relação do Porto (Curtea de Apel Porto) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Considerentul (16a) și articolul 4 [alineatele (4), (5) și (8) din Directiva 2000/26] […] permit chemarea în judecată a reprezentantului unei societăți de asigurări care nu își desfășoară activitatea în țara în care s-a intentat o acțiune în justiție pentru despăgubiri aferente unui accident rutier în temeiul unei asigurări obligatorii de răspundere civilă pentru autovehicule care a fost încheiată într-un alt stat membru al Uniunii Europene?

2) În cazul unui răspuns afirmativ, chemarea în judecată menționată este condiționată de clauzele concrete ale contractului de reprezentare care îl leagă pe reprezentantul menționat de societatea de asigurări?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

18 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 4 din Directiva 2000/26 trebuie interpretat în sensul că impune statelor membre să prevadă că reprezentantul însărcinat, în temeiul acestui articol, cu soluționarea cererilor de despăgubire poate fi chemat în judecată el însuși, în locul întreprinderii de asigurare pe care o reprezintă, la instanța națională sesizată cu o acțiune în despăgubire intentată de o parte vătămată care intră în domeniul de aplicare al articolului 1 din această directivă.

19 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, pentru a stabili domeniul de aplicare al unei dispoziții a dreptului Uniunii, este necesar să se țină seama atât de formularea acesteia, cât și de contextul și de scopurile sale (a se vedea în special Hotărârea din 10 octombrie 2013, Spedition Welter, C-306/12, EU:C:2013:650, punctul 17).

20 Potrivit articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2000/26, fiecare stat membru adoptă măsurile necesare pentru ca toate întreprinderile de asigurare care acoperă riscurile utilizării de autovehicule terestre să desemneze în fiecare stat membru diferit de cel în care s-a primit autorizația administrativă un reprezentant însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire care are misiunea de a trata și a soluționa cererile de despăgubire rezultate în urma unui accident în cazurile prevăzute la articolul 1 din această directivă. Prin ele însele, dispozițiile menționate nu presupun ca un astfel de reprezentant să poată fi chemat în judecată, în locul întreprinderii de asigurare pe care o reprezintă, la instanța națională.

21 Posibilitatea de a-l chema în judecată pe reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire nu rezultă nici din dispozițiile articolului 4 alineatul (4) din Directiva 2000/26, potrivit cărora acest reprezentant strânge, cu privire la aceste cereri, toate informațiile necesare în legătură cu soluționarea cererilor de despăgubire și adoptă măsurile necesare pentru a negocia această soluționare. Astfel, prin intermediul dispozițiilor menționate, legiuitorul Uniunii s-a limitat să precizeze sarcinile care îi revin respectivului reprezentant în cadrul unei negocieri a soluționării cererilor de despăgubire, fără a face referire la eventualele proceduri jurisdicționale.

22 Același articol 4 alineatul (4) din Directiva 2000/26, precizând de asemenea că partea vătămată sau întreprinderea sa de asigurare nu este privată, prin simpla desemnare a reprezentantului însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire, de posibilitatea de a iniția proceduri directe împotriva persoanei care a provocat accidentul sau a întreprinderii sale de asigurare, se limitează să prevadă că sesizarea acestui reprezentant nu are caracter exclusiv și nu include, în sine, nicio recunoaștere a unei posibile acțiuni în justiție îndreptate direct împotriva respectivului reprezentant.

23 Deși, potrivit modului de redactare a articolului 4 alineatul (5) din Directiva 2000/26, reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire dispune de competențe suficiente pentru a reprezenta întreprinderea de asigurare pe lângă părțile vătămate și pentru a satisface integral cererile de despăgubire ale acestora, dispoziția amintită, care stabilește astfel obiectivele acestei reprezentări, nu precizează întinderea exactă a competențelor încredințate în acest scop (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 octombrie 2013, Spedition Welter, C-306/12, EU:C:2013:650, punctul 18).

24 Pe de altă parte, articolul 4 alineatul (6) primul paragraf din Directiva 2000/26, care definește regulile de prelucrare a cererilor de despăgubire prezentate fie direct întreprinderii de asigurare a persoanei care a provocat accidentul, fie reprezentantului său însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire, face referire numai la faza procedurii de despăgubire la finalul căreia ia naștere oferta de despăgubire

sau refuzul unei astfel de despăgubiri, fără a reglementa nicidecum o eventuală fază jurisdicțională. O astfel de dispoziție nu poate, prin urmare, să permită stabilirea calității pe care reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire ar putea-o avea într-o asemenea fază jurisdicțională.

25 Trebuie să se arate, în schimb, că, potrivit celui de al doilea paragraf al aceluiași articol 4 alineatul (6) din Directiva 2000/26, statele membre adoptă dispoziții care să garanteze că, în cazul în care oferta nu a fost prezentată în termen de 3 luni, se percep dobânzi calculate în funcție de valoarea despăgubirii oferite de întreprinderea de asigurare sau acordate de judecător părții vătămate. Din această dispoziție rezultă că, în pofida posibilității de a-l sesiza pe reprezentantul întreprinderii de asigurare cu o cerere de despăgubire, oferta de despăgubire provine, în definitiv, numai de la această întreprindere, sub rezerva atribuirii despăgubirii, dacă este cazul, de către instanță.

26 Trebuie, prin urmare, să se constate că, în faza nejurisdicțională a acestui mecanism de despăgubire, reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire nu se substituie cu nimic întreprinderii pe care o reprezintă și îndeplinește numai funcții de intermediar, care au în mod necesar un caracter limitat. Acest lucru nu ar putea fi diferit în faza jurisdicțională decât dacă legiuitorul Uniunii ar fi prevăzut astfel, aspect care nu reiese din dispozițiile articolului 4 alineatele (1)-(6) din Directiva 2000/26.

27 În sfârșit, articolul 4 alineatul (8) din Directiva 2000/26, potrivit căruia desemnarea unui reprezentant responsabil cu soluționarea cererilor de despăgubire nu constituie în sine deschiderea unei sucursale a unei întreprinderi de asigurare și potrivit căruia acest reprezentant nu este considerat o unitate a unei astfel de întreprinderi și nici o unitate în sensul Regulamentului nr. 44/2001, nu are ca obiect și nu poate avea ca efect să confere acestui reprezentant calitate procesuală pasivă pentru a fi chemat în judecată, în locul întreprinderii de asigurare, la instanța națională.

28 Nici contextul, nici obiectivele Directivei 2000/26 nu permit să se considere că legiuitorul Uniunii a intenționat să impună statelor membre să prevadă o asemenea calitate.

29 Astfel, în condițiile în care, potrivit articolului 3 din Directiva 2000/26, fiecare stat membru urmărește ca părțile vătămate menționate la articolul 1 din aceasta, prejudiciate în urma unor accidente în sensul dispoziției menționate, să dispună de un drept de acțiune directă împotriva întreprinderii de asigurare, drept care cuprinde răspunderea civilă a persoanei responsabile, nici acest articol, nici vreo altă dispoziție din directiva respectivă nu implică faptul ca, pentru exercitarea acestui drept, să fie recunoscută posibilitatea acelor persoane de a-l chema în judecată direct la instanța națională pe reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire.

30 În aceste condiții, trebuie amintit că Directiva 2000/26 urmărește să garanteze victimelor accidentelor de circulație un tratament comparabil, oricare ar fi locul din Uniune în care s-a produs accidentul. În acest scop, acele victime trebuie să poată prezenta în statul lor membru de reședință o cerere de despăgubire reprezentantului însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire care a fost desemnat în acest stat de întreprinderea de asigurare a persoanei responsabile. Funcția acestui reprezentant constă în a facilita demersurile întreprinse de victimele accidentelor, în special pentru a le permite introducerea reclamației în propria limbă.

31 Potrivit considerentului (15) al Directivei 2000/26, statele membre trebuie să prevadă că acești reprezentanți însărcinați cu soluționarea cererilor de despăgubire vor dispune de prerogative suficiente pentru a reprezenta întreprinderea de asigurări pe lângă victime și de asemenea pentru a reprezenta întreprinderea de asigurări pe lângă autoritățile naționale, inclusiv în fața instanțelor, dacă este cazul, în măsura în care acest lucru este compatibil cu regulile de drept internațional privat privind competența jurisdicțională.

32 Astfel, în lumina acestor obiective, legiuitorul Uniunii nu numai că a instituit un sistem în care părțile vătămate pot, în fiecare stat membru, să prezinte o cerere de despăgubire reprezentantului asigurătorului persoanei responsabile, potrivit procedurilor cu care sunt familiarizate, ci a și completat în mod logic acest sistem, astfel cum a precizat în considerentul (14) al Directivei 2000/26, prin recunoașterea, în favoarea victimelor, a unui drept de acțiune directă împotriva acestui asigurător, fără a fi obligat să acționeze împotriva persoanei responsabile.

33 Desigur, din aceste considerații rezultă că legiuitorul Uniunii a intenționat ca, fără a se putea pune în discuție respectarea regulilor dreptului internațional privat, reprezentarea întreprinderilor de asigurare astfel cum este prevăzută la articolul 4 alineatul (5) din Directiva 2000/26 să includă funcția care trebuie să permită părților vătămate să inițieze în mod valabil la instanțele naționale acțiunea în despăgubire pentru prejudiciul suferit. În acest context, printre prerogativele suficiente de care trebuie să dispună reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire figurează mandatul care îl abilitează să primească notificările actelor judiciare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 octombrie 2013, Spedition Welter, C-306/12, EU:C:2013:650, punctele 23 și 24).

34 După cum a arătat deja Curtea, din lucrările pregătitoare ale Directivei 2000/26 rezultă astfel că prerogativa de reprezentare exercitată de un asigurător în statul membru de reședință al victimei are, în percepția legiuitorului, obiectivul de a include un mandat care să abiliteze primirea notificărilor actelor judiciare, deși cu caracter limitat, întrucât nu trebuie să afecteze normele dreptului internațional privat privind atribuirea competențelor jurisdicționale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 octombrie 2013, Spedition Welter, C-306/12, EU:C:2013:650, punctul 22).

35 În schimb, nici din aceste lucrări pregătitoare, nici din considerentele Directivei 2000/26 nu reiese că intenția legiuitorului Uniunii a fost de a extinde acest mandat până la a permite ca acțiunea părților vătămate, la instanța națională de la locul unde au reședința, în scopul de a obține o despăgubire de la întreprinderea de asigurare a persoanei responsabile, să poată fi intentată împotriva reprezentantului acestei întreprinderi.

36 Astfel, întrucât părțile vătămate pot notifica actele judiciare reprezentantului întreprinderii de asigurare, nu rezultă că obiectivul Directivei 2000/26, menit să faciliteze demersurile acestor persoane, nu ar fi atins în acest mod și ar fi nevoie ca acest reprezentant să poată fi, în plus, chemat în judecată el însuși în fața acestei instanțe.

37 Legiuitorul Uniunii a precizat de asemenea, în considerentul (13) al Directivei 2000/26, că acest apel la un reprezentant însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire în statul membru în care are reședința partea vătămată nu influențează în niciun fel dreptul material aplicabil fiecărui caz în speță, nici competențele jurisdicționale. Or, a admite că acțiunea în despăgubire poate fi intentată direct la instanța națională împotriva acestui reprezentant însuși, iar nu împotriva întreprinderii pe care o reprezintă ar risca să influențeze competențele jurisdicționale. De altfel, în considerentul (16) al directivei menționate, se precizează de asemenea că activitățile acestui reprezentant nu sunt suficiente pentru a atribui o competență jurisdicțiilor statului membru de rezidență al părții vătămate în cazul în care acest lucru nu este prevăzut prin reglementările dreptului internațional privat privind atribuirea competențelor jurisdicționale.

38 În aceste condiții, nu rezultă că obiectivul menit să amelioreze situația juridică a părților vătămate în urma unui accident rutier produs în afara statului lor membru de reședință ar implica faptul că articolul 4 din Directiva 2000/26, care nu prevede expres ca reprezentantul însărcinat cu soluționarea cererilor de despăgubire să poată fi chemat în judecată el însuși în locul întreprinderii de asigurare pe care o reprezintă, ar trebui interpretat, în condițiile în care aceste părți vătămate pot acționa direct împotriva unei astfel de întreprinderi la instanța națională, în sensul că impune în mod implicit, dar necesar, statelor membre să prevadă o posibilitate de a-l chema în judecată pe acest reprezentant.

39 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 4 din Directiva 2000/26 trebuie interpretat în sensul că nu impune statelor membre să prevadă că reprezentantul însărcinat, în temeiul acestui articol, cu soluționarea cererilor de despăgubire poate fi chemat în judecată el însuși, în locul întreprinderii de asigurare pe care o reprezintă, la instanța națională sesizată cu o acțiune în despăgubire intentată de o parte vătămată care intră în domeniul de aplicare al articolului 1 din această directivă.

Cu privire la a doua întrebare

40 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

41 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

Articolul 4 din Directiva 2000/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 mai 2000 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la asigurarea de răspundere civilă auto și de modificare a Directivelor 73/239/CEE și 88/357/CEE ale Consiliului (a patra directivă privind asigurarea auto), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2005/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005, trebuie interpretat în sensul că nu impune statelor membre să prevadă că reprezentantul însărcinat, în temeiul acestui articol, cu soluționarea cererilor de despăgubire poate fi chemat în judecată el însuși, în locul întreprinderii de asigurare pe care o reprezintă, la instanța națională sesizată cu o acțiune în despăgubire intentată de o parte vătămată care intră în domeniul de aplicare al articolului 1 din Directiva 2000/26, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2005/14.

Semnături